

CZĘSTOCHOWSKIE STOWARZYSZENIE ETOH

NR 8

Sierpień 2022 r.

**POWIAT
LUBLINIECKI**

**MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI**
www.ms.gov.pl

Zadanie publiczne współfinansowane ze środków otrzymanych
z Powiatu Lublinieckiego

**INFORMATOR PRAWNY NR 8
CZĘSTOCHOWSKIEGO STOWARZYSZENIA
ETOH
Sierpień 2023**

PRZECIWDZIAŁNIE PRZEMOCY W DOMOWEJ

Wstęp.

Problem przemocy w rodzinie jest zjawiskiem dostrzeganym w polskim społeczeństwie. Z uzyskanych danych wynika, że dotyczy on średnio około połowy rodzin. Znaczący odsetek, bo prawie dwie trzecie (64%) Polaków zna w swoim otoczeniu, sąsiedztwie takie rodziny, o których słyszeli lub wiedzą, że dochodzi w nich do różnych form przemocy. Wśród znanych sobie rodzin badani najczęściej dostrzegają występowanie przemocy psychicznej (52% respondentów stwierdziło, że znają takie rodziny, w których dochodzi do przemocy psychicznej) oraz fizycznej (44%). Przypadki przemocy ekonomicznej (26%) oraz w szczególności seksualnej (9%) znane są mniejszej liczbie badanych. Kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy od członka rodziny doświadczył więcej, niż co trzeci Polak (36%). Większość z tych osób było ofiarami przemocy, co najwyżej kilkukrotnie i wcześniej niż przed 12 miesiącami. Osób wielokrotnie krzywdzonych przez członków rodziny jest 11%. Najbardziej rozpowszechnioną formą przemocy jest przemoc psychiczna (31%). Rzadziej badani doświadczali przemocy fizycznej (17%), ekonomicznej (8%) oraz seksualnej (3%). Osoby dotknięte przemocą domową mogą otrzymać ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Przemoc domowa, zwana także „przemocą domową” lub „przemocą ze strony partnera”, można zdefiniować, jako wzorzec zachowania w każdym związku, który ma na celu zdobycie lub utrzymanie władzy i kontroli nad partnerem intymnym. Przemoc to działania fizyczne, seksualne, emocjonalne, ekonomiczne lub psychologiczne albo groźby działań, które wpływają na inną osobę. Obejmuje to wszelkie zachowania, które straszą, zastraszają, terroryzują, manipulują, ranią, poniżają, obwiniają, ranią lub ranią kogoś. Przemoc domowa może przydarzyć się każdemu, bez względu na rasę, wiek, orientację seksualną, religię czy płeć. Może wystąpić w różnych związkach, w tym w parach będących małżeństwem, mieszkających razem lub randkujących. Przemoc domowa dotyka ludzi ze wszystkich środowisk społeczno-ekonomicznych i na każdym poziomie wykształcenia.

Ofiarą przemocy domowej może być każdy, bez względu na wiek, rasę, płeć, orientację seksualną, wiarę czy klasę.

Ofiarami przemocy domowej może być także dziecko, inny krewny lub inny członek gospodarstwa domowego.

Przemoc domowa zazwyczaj objawia się jako wzorec agresywnego zachowania wobec bliskiego partnera w związku narzeczeńskim lub rodzinnym, w którym sprawca sprawuje władzę i kontrolę nad ofiarą.

Przemoc domowa może mieć charakter psychiczny, fizyczny, ekonomiczny lub seksualny. Incydenty rzadko są izolowane i zwykle nasilają się pod względem częstotliwości i nasilenia. Przemoc domowa może zakończyć się poważnymi obrażeniami fizycznymi lub śmiercią.

Jaki jest cel ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie?

Celem całej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest m.in. ochrona pokrzywdzonych przemocą przed dalszym krzywdzeniem (art3 ust 1pkt. 3), co wiąże się ze stycznością z osobą stosującą przemoc. Należy przy tym zaznaczyć, że ustawodawca wprowadzając do ustawy regulacje prawne dał narzędzie szybkiej reakcji wobec osób, które stosując przemoc wobec najbliższych faktycznie z nimi mieszkają. Ma on, bowiem na celu ochronę przed osobą sprawcy przemocy bezpośrednio po jej zaistnieniu w rodzinie.

Czym jest przemoc domowa?

Ilekcroć w ustawie jest mowa o przemocy domowej to należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,

d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej

Kto może być osobą doznającą przemocy domowej - czy to tylko członek bliskiej rodziny?

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wskazuje, że przez osobę doznającą przemocy domowej – należy przez to rozumieć:

-małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,

- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,

- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

-osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

-małoletnich, wobec których jest stosowana przemoc domowa;

-małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej

Jaka pomoc przysługuje osobie doznającej przemocy domowej?

Osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie;

- -poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- - interwencji kryzysowej i wsparcia;
- -ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego
- -mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej
- -schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- -badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- pomocy w uzyskaniu mieszkania, jeśli nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową,

Na czym polega procedura Niebieskiej Karty?

Procedura niebieskiej karty polega na podejmowanie interwencji w środowisku, która odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez osoby wchodzące w skład grupy diagnostyczno konsultacyjnej w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej.

Jakie osoby wchodzi w skład grup roboczych?

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi:

- 1) pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- 2) funkcjonariusz Policji.
- 3) w sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

- 1) pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 2) asystent rodziny;
- 3) nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- 4) osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- 5) przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami podmiotów, które realizują procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z zasadą współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

W jaki sposób następuje wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”?

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

Kiedy może nastąpić zakończenie procedury Niebieskie Karty?

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku:

- 1) ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej;
  - 2) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.
2. Wobec osób, uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” są prowadzone działania monitorujące przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

Czego możesz żądać osoba doznająca przemocy domowej?

Osoba doznająca przemocy domowej może żądać, aby sąd, wydał wobec osoby stosującej przemoc domową

-zakaz zbliżania się do niej na wyrażoną w metrach odległość

-lub zakazał osobie stosującej przemoc domową kontaktowania się z nią, gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy.

-wydania zakazu kontaktowania się z nią także, gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność.

Jeżeli osoba doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje, może ona żądać, aby sąd;

-wydał wobec osoby stosującej przemoc domową, stwarzającej zagrożenie dla jej życia lub zdrowia zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd nie jest związany żądaniem wniosku o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia w zakresie wskazanej w nim odległości lub obszaru lub zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej w zakresie wskazanej w nim odległości, a także żądaniem wniosku o wydanie zakazu kontaktowania.

Jak działać w przypadku przemocy domowej?

Jeśli jesteś świadkiem przemocy to dobrze jest zareagować. W tym celu postępuj następująco;

- -wysłuchaj osobę doznającą przemocy,
- -uwierz w to, co mówi,
- - zaoferuj pomoc,
- - zapewnij, że są instytucje, które pomogą i pomóż je odnaleźć,
- -zawiadom osoby, które zajmują się udzielaniem pomocy w sytuacjach kryzysowych

- -obserwuj zachowania osoby agresywnej
- -zastanów się, gdzie w domu możesz znaleźć bezpieczne schronienie.

Ważne, by nie znajdowały się tam żadne niebezpieczne narzędzia

- -unikaj kuchni, garażu, łazienki i innych miejsc, gdzie może być twarda posadzka albo niebezpieczne przedmioty
- -zadzwoń po wsparcie

- do Centrum Interwencji Kryzysowej

- Policję 997

-przyjaciela

- osoba z rodziny

-dzielnicowego

- sąsiada

-organizację społeczną

-lekarza, którego znasz

- Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Prześtępstwem

Ośrodka Pomocy Społecznej – adres znajdziesz w internecie

Zadzwoń na Niebieską Linję

Konsultanci odpowiedzą na twoje pytania, powiedzą, jak możesz pomóc ofierze przemyocy w rodzinie, jak reagować na przemoc oraz wskażą miejsca i formy pomocy w twojej najbliższej okolicy.

Pod jaki numer dzwonisz?

800 120 002

Kiedy możesz dzwonić?

od poniedziałku do soboty od 8.00 do 22.00,
w niedzielę i święta od 8.00 do 16.00.

Jakie dokumenty o musisz przygotować?

-dokument, który potwierdza twoją tożsamość, na przykład dowód osobisty, paszport, legitymacja,

-jeżeli chcesz skorzystać z pomocy prawnej – dokumenty z sądu, policji, prokuratury, jeśli je masz. W szczególności dokumenty, które określają terminy w postępowaniu sądowym.

Przed wizytą skontaktuj się telefonicznie z danym ośrodkiem. Dzięki temu dowiesz się, jakie inne dokumenty mogą być przydatne w twojej sprawie.

Jaka przysługuje pomoc finansowa z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej?

Pomoc materialną możesz uzyskać w podmiotach, które świadczą pomoc w ramach Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Najczęściej są to organizacje pozarządowe.

W zależności od sytuacji pomoc może polegać na przykład na:

-zapłaceniu za opiekę medyczną, leki, sprzęt medyczny – na przykład wózek inwalidzki, kule,

-pokryciu kosztów tymczasowego zakwaterowania,

-dopłaceniu do twojego czynszu,

-dostarczeniu Ci bonów żywnościowych lub zapłaceniu za jedzenie,

-zapłaceniu za odzież, bieliznę, środki czystości,

-zapłaceniu za bilety lub transport specjalny,

-sfinansowaniu szkoleń i kursów, które podnoszą kwalifikacje zawodowe.

O dokładnych zasadach i limitach finansowania dowiesz się od pracowników konkretnego podmiotu.

Zgłoś się do najbliższego podmiotu, który pomaga ofiarom przestępstw w ramach dotacji z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Wykaz podmiotów znajdziesz na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Jaką pomoc możesz uzyskać w Ośrodku Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem?

Wsparcie osób pokrzywdzonym przestępstwem oraz osób im najbliższych, w ramach tego Programu, obejmuje następujące zadania:

- 1) organizowanie i finansowanie pomocy prawnej, w tym alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów;
- 2) organizowanie i finansowanie pomocy tłumacza w celu udzielenia pomocy prawnej osobie uprawnionej, jeżeli nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, do czasu wszczęcia postępowania przygotowawczego;
- 3) organizowanie i finansowanie pomocy tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika w celu udzielenia pomocy prawnej;
- 4) pokrywanie kosztów związanych z psychoterapią, pomocą psychiatryczną lub psychologiczną;
- 5) organizowanie i finansowanie pomocy udzielanej przez osobę pierwszego kontaktu;

- 6) pokrywanie kosztów świadczeń zdrowotnych (w tym rehabilitacyjnych), lekarstw w zakresie, w którym lek nie podlegałby refundacji lub w części, w której nie jest refundowany, wyrobów medycznych, w tym materiałów opatrunkowych, przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych, w zakresie niezbędnym w procesie leczniczym doznanego uszczerbku na zdrowiu wynikającego z przestępstwa lub jego następstw;
- 7) pokrywanie kosztów związanych z kształceniem w szkołach i przedszkolach publicznych, w tym w ramach indywidualnego nauczania, a także w przypadku realizacji obowiązku przedszkolnego, szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą na podstawie art. 16 ust. 8 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, odpowiednio do wieku i potrzeb edukacyjnych osób uprawnionych;
- 8) pokrywanie kosztów związanych z opieką nad dziećmi w żłobkach i klubach dziecięcych prowadzonych przez gminy w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;
- 9) organizowanie i finansowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz pokrywanie kosztów egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe;
- 10) pokrywanie kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielania schronienia;
- 11) finansowanie okresowych dopłat do bieżących zobowiązań czynszowych i opłat za energię ciepłą, energię elektryczną, gaz, wodę, opał, odbiór nieczystości stałych i płynnych za lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny, do którego osoba uprawniona posiada tytuł prawny, proporcjonalnie do liczby osób stale zamieszkujących w tym lokalu lub domu;
- 12) usługę dostosowania lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego do potrzeb osoby pokrzywdzonej przestępstwem w przypadku, gdy utrata sprawności fizycznej nastąpiła w wyniku przestępstwa;
- 13) finansowanie przejazdów środkami komunikacji publicznej lub pokrywanie kosztów transportu związanych z uzyskiwaniem świadczeń i regulowaniem spraw określonych w pkt 1-10;
- 14) pokrywanie kosztów żywności lub bonów żywnościowych;
- 15) pokrywanie kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej;
- 16) finansowanie kosztów zorganizowanego wyjazdu uprawnionego małoletniego;
- 17) finansowanie kosztów wyjazdu: a. osoby uprawnionej wraz z małoletnim, nad którym sprawuje pieczę,
b. uprawnionego małoletniego wraz z osobą, pod której pieczęą pozostaje, podczas którego udzielana będzie pomoc, o której mowa w pkt 4;
- 18) finansowanie robót budowlanych, o których mowa w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, w tym również przygotowania do realizacji robót budowlanych, w szczególności kosztów opracowania dokumentacji projektowej, przygotowania gruntu pod budowę, ekspertyz, świadectw, operatów, prac geologicznych, niezbędnych do realizacji celów wynikających z ustawy;
- 19) zakup urządzeń i wyposażenia;
- 20) zakup wartości niematerialnych i prawnych.

REGON: 240530048, NIP:
9492019492
adres ul. ALEJA POKOJU, nr
12, lok. ---, miejsc.
CZESTOCHOWA, kod 42-
207,
Numer KRS: 0000266366

Zadanie publiczne współfinansowane ze środków
otrzymanych z Powiatu Lublinieckiego

**POWIAT
LUBLINIECKI**

**MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI**

www.ms.gov.pl

PUBLIKACJA WYDANA PRZEZ
CZĘSTOCHOWSKIE
STOWARZYSZENIE ETOH